
SANNHETEN OM
RITALIN-
MISBRUK
TAKE
MORNING
RITALIN
ROUND WHITE 10
MALLINKRT
SMOOKLER
R-ball
Rids
Smarties
neitilstoff.org

HVORFOR DETTE HEFTET BLE LAGET

Det prates mye om stoffer verden over – på gaten, i skolen, på Internett og på TV. Noe av det er sant, noe er ikke sant.

Det du kanskje ikke vet er at mye av det du hører om stoff faktisk kommer fra langerne. Tidligere langere har sagt at de ville si hva som helst for å få et salg.

Du trenger de virkelige faktaene og sannheten om stoff slik at du kan ta en informert beslutning om det. Det er grunnen til at vi lagde dette heftet – for deg.

Tilbakemelding fra deg er viktig for oss, så fortell oss hva du mener om dette heftet. Besøk oss på **NeiTilStoff.org** og send oss en e-post på **info@drugfreeworld.org**.

Hva er Ritalin?

Ritalin, et av de første såkalte «studiemedisiner» er det vanlige navnet for *metylfenidat*, et legemiddel klassifisert som en klasse 2-substans av Drug Enforcement Administration (DEA) – den samme kategorien som kokain, morfin og amfetamin.* Det misbrukes ofte av tenåringer for å oppnå en stimulerende virkning.

Selv når det er ordinert, kan Ritalin forårsake alvorlige bivirkninger, inkludert nervøsitet, søvnløshet, tap av appetitt, pulsendringer, hjerteproblemer og vekttap. Produsenten advarer om at brukere kan bli avhengige av det.

Etter hvert som Ritalin-misbruk spredde seg, kom mange andre «studiemedisiner» som Adderall, Concerta, Metadate, Dexedrine, Focalin og Vyvanse inn på markedet. Disse legemidlene, også sentralstimulerende midler, har lignende virkninger. Innen 2020 ble Adderall – en blanding av to typer amfetamin – misbrukt oftere enn Ritalin.

U.S. Food and Drug Administration (tilsvarer Statens legemiddeltilsyn) har utstedt en veiledning med advarsler om at bruk av Ritalin og lignende midler kan forårsake synshallusinasjoner, selvmordstanker, psykotisk oppførsel, så vel som aggressivitet og voldelig oppførsel.

* amfetamin: et kraftig stoff som stimulerer sentralnervesystemet, ofte kalt *speed*

Gatenavn for Ritalin

- Diet Coke
- Barnekokain
- Kiddie Coke
- Fattigmanns-kokain
- R-ball
- Rids
- Knips
- Smarties
- Vitamin R

Fattigmanns-kokain

En tjenestemann fra narkotikamyndighetene vitnet for Kongressen om virkningene av ADHD-medikamenter og siterte studier på både dyr og mennesker som ble gitt kokain og Ritalin. Forsøkspersonene kunne ikke merke noen forskjell på de to stoffene. Tjenestemannen konkludere: «Virkningen de to stoffene fremkaller er nesten identisk.»

Ritalin, Adderall og lignende medikamenter er lette å få tak i, og de er billige. Piller blir ofte tatt fra noen som får det på resept, stjålet eller skaffet på en bedragersk måte, og deretter solgt for 1 til 20 dollar per stykk.

Siden disse medikamentene er sentralstimulerende midler, ligner de kjemisk på kokain. Når de injiseres som en væske, leverer de et kraftig rush som misbrukere er sugen på.

Forsøkspersoner som ble gitt kokain og Ritalin kunne ikke merke noen forskjell på de to stoffene.

Noen fakta om «studiedop»

Ritalin fås som piller. 5 mg-pillene er svakt gule, 10 mg-pillene er svakt grønne, 20 mg-pillene er enten hvite eller svakt gule. Alle er stemplet med tall som indikerer dosen.

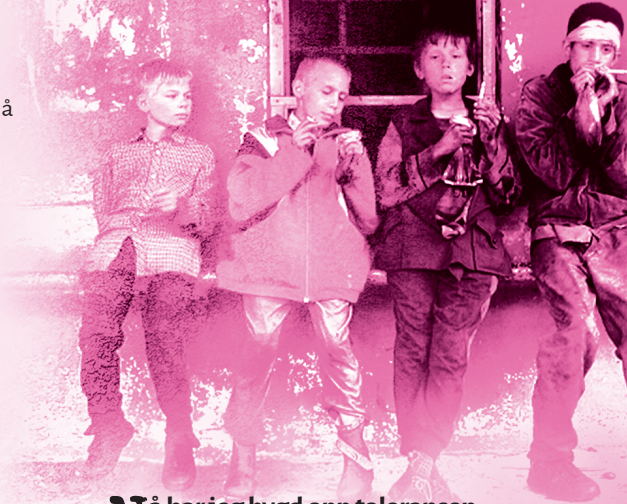
Det finnes mange forskjellige former og doser av Adderall, Concerta og Vyvanse.

«Studiemedisiner» stimulerer (øker aktiviteten i) kroppens nervesystem. Men selv produsentene innrømmer at ingen virkelig vet hvordan disse medikamentene virker: ««Man forstår ikke fullt ut hvordan det virker på menneskekroppen.»

Misbrukere kverner pillene til pulver og sniffer det. Stoffet er vannoppløselig, det gjør det lett å gjøre det om til en væske som så kan injiseres.

Som DEA bemerker: «De eneste tilgjengelige formene for metylfenidat som kan misbrukes, er utledet av de farmasøytiske produktene som fås via lovlige kanaler.» Med andre ord, hver eneste tablett av medikamentet som blir misbrukt, kommer fra produsenten – ingenting av det er lagd på gatene.

Nå har jeg bygd opp toleransen min, så jeg må ha to til tre 20 mg-piller for å bli høy. Jeg har oppdaget at jeg har blitt avhengig. Jeg har blitt sprø eller som en zombilignende.»
– Alex

Finner «Studiemedisiner»

Dessverre kan man finne Ritalin, Adderall og alle de andre medikamentene som blir ordinert for problemer med å fokusere og hyperaktivitet nesten overalt. Hvis man går på videregående eller på en høyskole, er det sannsynligvis store mengder av dem lett tilgjengelige, som tilbys av langere (dine studiekamerater) som er ivrige etter å tjene noen raske penger fra deg.

På noen skoler tar så mange som 25 % av elevene medikamentene regelmessig. Drug Enforcement Administration fant at mange av disse skolene hadde mer av disse medikamentene enn apoteker i nabolaget.

Hvorfor er misbruk av studiemedisiner så vanlig? Det er alt for lett for en «venn» å ta noen av sin lillebrors reseptpliktige piller og gå og selge dem for 5 dollar per stykk.

Eller for en student, som trenger en rask fix, å fortelle en skolesykepleier at han har «lærevansker» og ikke kan «konsentrere» seg. Han får pillene på resept, lagrer dem til senere bruk og deler ut ekstra piller til vennene sine.

Selv om den amerikanske lovgivningen forbyr ukontrollert utlevering av disse sterke sentralstimulerende midlene*, er den leie sannheten at disse stoffene er tilgjengelige nesten overalt. Barnekokain, som det blir kalt, deles ut som sukkertøy.

* sentralstimulerende middel: et medikament som øyeblikkelig øker energien og årvåkenheten, men som også er ledsaget av en økning av blodtrykk, puls og åndedrettet

Symptomene på å være nær en overdose setter inn. Personen blir veldig oppgiret, overordentlig følsom, veldig årvåken, med veldig intense humørsvingninger. Det er sinnssykt.»
–Jake

Hvordan misbruk begynner

Det virker så enkelt i begynnelsen. En elev henger litt etter med studiene sine. En eksamen nærmer seg, og han skal forberede seg. Han blir nødt til å bli lenge oppe for overhodet å ha en sjanse til å klare eksamenen. Kaffe gjør ham nervøs, men mange av vennene hans bruker disse pillene til å få den ekstra energien de behøver. Hvorfor ikke? Noen få kroner; en pille; en hel natts studie; en følelse av «fokus».

Det begynner kanskje på den måten, men det er ikke ofte det slutter på den måten.

Noen elever knuser Ritalin og sniffer det som kokain for at den skal absorberes bedre. «Det holder deg våken i mange timer», sa en bruker.

Akkurat som med kokain eller andre sentralstimulerende midler blir den «oppturen»

uunngåelig fulgt av en «nedtur», en følelse av ekstrem trøtthet, depresjon og nedsatt årvåkenhet. En student på Adderall, et annet sentralstimulerende middel som misbrukes mye på universitetsområder, fortalte at følelsen av «fullstendig klarsyn» blir endret til at man føler seg «knust og oppbrukt» neste dag. Som en bruker beskrev det: «Etterpå er jeg som regel fullstendig knust, som i koma.»

Og selvfølgelig finner brukeren ut at følelsen av å være «helt knust» kan dempes ved «hjelp» av en annen pille som får en opp igjen. Og slik fortsetter det.

Det neste blir at man tar en høyere dose eller sniffer stoffet for å få et større rush. Toleransen øker, så personen må bruke mer. I store doser kan Ritalin, Adderal og andre sentralstimulerende midler føre til krampetrekninger, hodepine og hallusinasjoner. Det sterke amfetaminlignende stoffet kan til og med medføre døden, slik som de tragiske eksemplene med barn som har dødd av hjerteattakk forårsaket av skader forbundet med dette stoffet.

Første gang jeg prøvde Ritalin, gikk jeg i 7. klasse. Det ble ordinert til meg da de trodde jeg hadde ADD [engelsk: Attention Deficit Disorder]. Jeg lot som om jeg hadde det og brukte det som unnskyldning for ikke å klare meg godt på skolen. Jeg oppdaget aldri at jeg langsomt ble avhengig og deretter egentlig ikke var annerledes enn andre stoffmisbrukere.

Jeg tok ca. 40 mg daglig og følte meg helt på topp. Jeg kunne være våken flere dager i strekk inntil det punktet hvor jeg opplevde en voldsom psykotisk hendelse. Det var skremmende! Alt så ut til å smelte og forandre form, og jeg var vettskremt.» – Andrea

De ondskapsfulle virkningene av reseptpliktige sentralstimulerende midler

Denne amfetaminlignende substansen har de samme virkningene på kroppen som andre former for speed – tap av appetitt, søvnløshet, økt puls. Misbruk av dette stoffet i større doser, spesielt gjennom injeksjon eller sniffing – belaster kroppen i enda høyere grad. Belastningen på hjertet kan være dødelig.

Ta tilfellet med en tenåring som hadde brukt Ritalin i lengre tid, og som kollapset en dag mens han kjørte skateboard – døde av hjerteanfall.

Injeksjon av Ritalin har en annen ødeleggende virkning på kroppen. Det aktive kjemiske stoffet, metylfenidat, oppløses fullstendig i vann, men pillene inneholder også små partikler av ikke løsbart fyllstoff. Disse stoffene kan blokkere de små blodkarene når de blir sprøytet inn i blodstrømmen, og kan forårsake alvorlige skader på lunger og øyne.

Utover den fysiske påvirkningen kan selv kortvarig bruk av dette stoffet også forårsake alvorlige følelsesmessige problemer. Hallusinasjoner og psykotisk oppførsel er ikke uvanlig.

En forsker i Texas slo fast at et av tolv barn, som var blitt «behandlet» med Ritalin, opplevde genetiske abnormiteter som kunne settes i forbindelse med en økt risiko for kreft.

KORTTIDSVIRKNINGER

- Tap av appetitt
- Økt puls, blodtrykk, kroppstemperatur
- Utvidete pupiller
- Forstyrrede søvnmønstre
- Kvalme
- Merkelig, uberegnelig, til tider voldelig oppførsel
- Hallusinasjoner, hyperopphissethet, irritabilitet
- Panikkanfall og psykose
- Overdoser kan føre til kramper, slaganfall og død

LANGTIDSVIRKNINGER

- Blodkarene i hjertet og hjernen blir permanent skadet
- Høyt blodtrykk, som fører til hjerteanfall, slag og død
- Lever-, nyre- og lungeskader
- Hvis det sniffes, kan man skade vevet i nesen.
- Hvis det røykes, kan man få problemer med pusten
- Infeksjonssykdommer og byller, hvis det injiseres
- Underernæring, vekttap
- Desorientering, apati, forvirret utmattelse
- Sterk psykologisk avhengighet
- Psykose
- Depresjon
- Hjerneskader som inkluderer slag og mulig epilepsi

«Studiemedisin» fører til andre stoffer

Bruk av Ritalin og andre sentralstimulerende midler bygger opp en toleranse som kan føre til at man tar sterkere typer stoff for å oppnå den samme høye følelsen.

Disse medikamentene i seg selv fører ikke personen til andre stoffer. Folk tar stoff for å bli kvitt uønskede situasjoner eller følelser. Stoffet skjuler problemet for en stund (mens brukeren er høy). Etter hvert som

KURTS HISTORIE: Rockelegenden Kurt Cobain startet med Ritalin da han var 7 år gammel. Cobains enke, Courtney Love, trodde at dette medikamentet førte til hans senere misbruk av sterkere stoffer. Han begikk selvmord i 1994. Love ble også ordinert Ritalin som barn. Hun beskrev opplevelsen på denne måten: «Når du er barn, og du får et medikament som gir deg den [euforiske] følelsen, hva annet kommer du til å vende deg til når du blir voksen?»

den «høye» tilstanden forsvinner, vender problemet, den uønskede tilstanden eller situasjonen tilbake sterkere enn før. Brukeren kan da begynne med sterkere stoffer fordi det sentralstimulerende midlet ikke lenger «virker».

En studie fra National Institutes of Health fant at ikke-medisinske brukere av sentralstimulerende midler hadde større sannsynlighet for å misbruke andre stoffer og ha en stoffbrukforstyrrelse. Centers for Disease Control and Prevention påpeker at når unge misbruker reseptpliktige legemidler, har de en høyere risiko for psykiske helseproblemer og selvmord og er mer tilbøyelige til voldelig atferd.

Alminnelige gode grunner
(Ikke gå i fellen):

Det finnes mange «gode grunner» til å ta disse sterke medikamentene. Se dem som det de virkelig er – løgner!

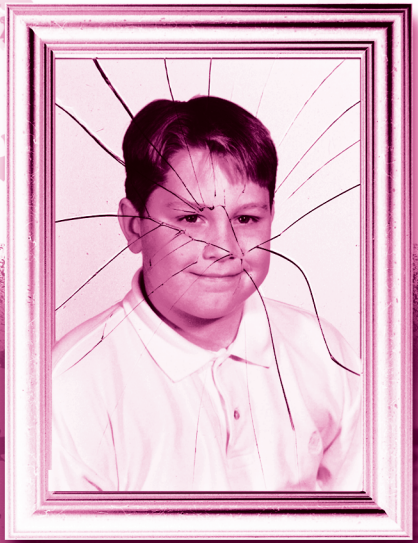
- **Alle bruker det.**
- **Det er kun til studiebruk.**
- **Min bror tar det for en læringsforstyrrelse. Det kan ikke være så ille.**
- **Det er ikke vanedannende.**
- **Du kan kontrollere det. Du behøver ikke å bruke det igjen hvis du ikke har lyst.**

La ikke andre – inkludert vennene dine – lokke deg i fellen.

Ritalin dreper

Store doser Ritalin fører til symptomer som minner om symptomene fra misbruk av andre sentralstimulerende midler, inkludert skjelving og muskelspasmer, paranoia* og en følelse av insekter og mark som kravler under huden.

En 17-åring som etter å ha sniffet knuste Ritalinpiller og vært oppe i flere dager, ble psykotisk, drepte foreldrene sine og alvorlig skadet broren og søsteren med en øks.

MATTHEWS HISTORIE:
Matthew var en tenåring som hadde vært på Ritalin i sju år. Han døde plutselig i mars 2000. Selv om han ikke tidligere hadde hatt hjerteproblemer, viste obduksjonen klare tegn på skader i de små blodårene. Hans foreldre ble fortalt av en av legene som undersøkte ham at en fullvoksen manns hjerte veier omkring 350 gram. Matthews hjerte veide 402 gram. I dødsattesten hans stod det: «Døden skyldes langvarig bruk av metylfenidat (Ritalin).»

* paranoia: ekstremt og urimelig mistenksom, mistroisk eller redd for andre mennesker uten bevis eller berettigelse

En 21 år gammel collegestudent fra Tennessee begynte å misbruke Adderall og ble stadig mer paranoid. Hans minkende spiral sluttet da han gikk foran et passasjertog og endte sitt liv.

Selv advarselsetiketten fra Food and Drug Administration på Adderall sier at misbruk «kan resultere i overdose og død».

DET ER EN FORBRYTELSE Å MISBRUKE DET

I USA er ukorrekt bruk av et reseptbelagt sentralstimulerende middel gjenstand for alvorlige straffer. Straffen for den første ulovlige handelen (som du ville være skyldig i selv om du bare delte en eller to piller med en venn) inkluderer opp til 20 år i fengsel og en bot opp til 1 million dollar.

Hvis handel resulterer i død eller alvorlig skade, er det 20 år til livstid.

Jeg kan se nå at min interesse for og deretter avhengighet av speed, begynte da jeg fikk ordinert Ritalin. Først var det hver helg. Så ble det til hver dag.

Jeg begynte å få hallusinasjoner om fugler som fløy over hodet mitt, fikk så følelsen av at det var andre folk i samme rom som meg når jeg var alene, og jeg begynte å få paranoia. Jeg brukte opp all [min venns] ordinerte Dexedrin i løpet av en uke. Og så gikk jeg tilbake til Ritalin og fortsatte derfra.

Jeg husker ikke mye av 9. klasse. Men jeg husker en overveldende depresjon og en manglende evne til å forstå hva som var den nøyaktige grunnen til at det gikk dårligere med meg på skolen enn noensinne før. Jeg bestod knapt nok, og la absolutt ingen planer for min utdannelse på college.

I siste øyeblikk kom jeg inn på et lokalt college. Jeg var i stand til å holde meg fra stoff i ca. 17 dager før behovet for speed ble for overveldende. Jeg deltok i undervisningen i en uke, og mislyktes fullstendig.» – Sam

Omfanget av Ritalin-misbruk

Misbruket av reseptpliktige legemidler som Ritalin og Adderal øker.

På noen skoler har så mange som 1 av 4 elever ulovlig misbrukt et av disse medikamentene i året som gikk, hvilket betyr at de brukte det uten resept eller av ikke-medisinske grunner.

En viktig faktor som har bidratt til misbruket, er den enorme økningen i antallet av utskrevne resepter for Ritalin og andre sentralstimulerende midler.

I USA steg antallet resepter for sentralstimulerende midler fra omtrent 5 millioner i 1991 til nesten 35 millioner i 2007. Det fortsatte å stige til 79 millioner i 2022.

Antallet mennesker som gikk til et akuttmottak på grunn av deres bruk av ett av disse medikamentene var nesten seks ganger så høyt som antallet som gikk til akuttmottaket et tiår tidligere.

I løpet av en åtte års periode var det 8240 dødsfall i USA som var forbundet med en reseptbelagt form for amfetamin, og 295 dødsfall forbundet med metylfenidat.

I 2018 var antallet besøk til akuttmottaket av brukere av sentralstimulerende midler nesten seks ganger høyere enn i 2008.

Jeg endte med å ta en mengde sterkere amfetaminer som raskt overvant meg, og jeg vet ikke om jeg hadde blitt interessert i dem hvis jeg ikke hadde begynt å bruke Ritalin.» – Andy

Sannheten om Stoff

Stoff er grunnleggende sett gift. Hvor mye som tas avgjør virkningen.

En liten mengde virker stimulerende (øker aktivitet). En større mengde virker som et beroligende middel (undertrykker aktivitet). En enda større mengde virker som en gift og kan ta livet av en.

Dette er sant for ethvert stoff. Bare mengden som trengs for å oppnå den ønskede virkningen varierer.

Men mange stoff har enda en ulempe: de påvirker sinnet direkte. Dette kan forvrenge brukerens oppfatning av hva som skjer rundt ham. Som et resultat kan en persons handlinger virke merkelige, ufornuftige, upassende og til og med destruktive.

Stoff avskjærer alle følelser, de ønskverdige så vel som de uønskede. Så, mens de gir hjelp med lindring av smerte for en kort tid, utsletter de også evner og årvåkenhet og gjør tankene uklare.

Medisiner er substanser som har til hensikt å øke eller senke hastigheten, eller forandre noe med hensyn til hvordan kroppen din fungerer for å prøve å få den til å fungere bedre. Noen ganger er de nødvendige. Men disse er fortsatt narkotiske midler: De fungerer stimulerende eller beroligende, og for mye kan ta livet av deg. Så hvis du ikke bruker medisiner slik de er ment å brukes, kan de være like farlige som ulovlige stoffer.

Det virkelige svaret er å få faktaene og ikke ta stoff i første omgang.

HVORFOR BRUKER FOLK STOFF?

Folk bruker stoff fordi de ønsker å endre noe i livet sitt.

Her er noen av grunnene unge mennesker har angitt for å ta stoff:

- For å passe inn
- For å slippe vekk eller slappe av
- For å ikke kjede seg
- For å virke mer voksne
- For å gjøre opprør
- For å eksperimentere

De tror stoff er en løsning. Men til sist blir stoff problemet.

Skjønt det kan være vanskelig å se ens problemer i øynene, er følgene av å bruke stoff alltid verre enn det problemet man prøver å løse med dem. Det virkelige svaret er å få faktaene og ikke ta stoff i første omgang.

Millioner av eksemplarer av hefter som disse har blitt delt ut til folk verden over på 20 språk.

Når nye stoff dukker opp på gaten, og mer informasjon om deres virkninger blir kjent, blir eksisterende hefter oppdatert og det blir lagd nye.

Heftene blir utgitt av Foundation for a Drug-Free World (Stiftelsen for en Stoffri Verden), en allmennyttig organisasjon med hovedkontor i Los Angeles i California.

Stiftelsen skaffer til veie undervisningsmaterialer, råd og koordinerer sitt internasjonale nettverk til forebygging av stoffmisbruk. Organisasjonen arbeider med unge, foreldre, lærere, frivillige organisasjoner og myndigheter – alle som er interessert i å hjelpe mennesker til et liv uten stoffmisbruk.

REFERANSER:

For kildematerialet som ble brukt til å sette sammen dette heftet, gå til NeiTilStoff.org/refs.

FOTO: side 5: ITAR-Tass; sider 8, 9: istockphoto.com, Matty Symons

FAKTA DU TRENGER Å VITE

Dette heftet er ett i en serie med publikasjoner som inneholder fakta om marihuana, alkohol, fentanyl, syntetisk narkotika, ecstasy, kokain, crack-kokain, crystal meth og metamfetamin, sniffestoffer, heroin, LSD og misbruk av reseptpliktige legemidler. Utstyrt med denne informasjonen kan leseren ta beslutningen om å leve et liv uten stoff.

For å gjøre gratis online-kurs eller for å komme i kontakt med en Stoffri Verden-avdeling i ditt område, gå til NeiTilStoff.org

Foundation for a Drug-Free World
NeiTilStoff.org • info@drugfreeworld.org
1 888 668 6378 • 1 818 952 5260

Skann her for å laste ned dette heftet

© 2025 Foundation for a Drug-Free World. Alle rettigheter forbeholdt. Truth About Drugs og The Foundation for a Drug-Free World-logoen er varemerker eid av The Foundation for a Drug-Free World, og brukes med dens tillatelse. #S001562 - NORWEGIAN